

Den Haag

Datum

30 augustus 2022

Onderwerp

Antwoord van het college op vragen van de raadsleden mevrouw Klokkenburg-Reedeker en de heer Roep, luidend: 'Uitbuiting Oekraïense vluchtelingen in Den Haag'

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN**Ons kenmerk**

BSD/10351811

RIS312439

De raadsleden mevrouw Klokkenburg-Reedeker en de heer Roep hebben op 8 juni 2022 een brief met daarin tien vragen aan de voorzitter van de gemeenteraad gericht. Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Naar aanleiding van schriftelijke vragen van de Amsterdamse DENK-fractie heeft de burgemeester van Amsterdam bekend gemaakt dat er in Den Haag sprake zou zijn van seksuele uitbuiting van twee Oekraïense vrouwen. Zij zaten eerder in een opvanglocatie in Amstelveen. Ze vermeldde daarbij ook dat de zaak inmiddels in behandeling is bij de politie in Den Haag¹. Gelukkig is inmiddels duidelijk geworden dat er geen sprake was van mensenhandel of seksuele uitbuiting.

- 1. Hebben college en politie signalen ontvangen van (seksuele) uitbuiting van Oekraïense vluchtelingen? Zo ja, om hoeveel signalen gaat het? Kan het college specificeren om wat voor signalen het gaat?*

Er zijn enkele signalen van mogelijke seksuele uitbuiting binnengekomen m.b.t. Oekraïense vluchtelingen. De Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie heeft in geen van deze gevallen seksuele uitbuiting vastgesteld.

Overigens had geen van deze signalen betrekking op de twee vrouwen uit een opvanglocatie in Amstelveen. Deze zaak is dan ook niet in behandeling bij de politie in Den Haag.

- 2. Welke stappen onderneemt het college als blijkt dat Oekraïense vluchtelingen mogelijk (seksuele) uitgebuit worden?*

Als er signalen van mensenhandel binnenkomen worden die doorgegeven aan de AVIM van de politie en/of de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). (Vermoedelijke) slachtoffers kunnen gebruik maken van een samenhangend hulp en ondersteuningsaanbod dat kan bestaan uit opvang, zorg of (juridische) ondersteuning. Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Mensenhandel (SHOP) coördineert dit hulp- en ondersteuningsaanbod voor (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel.

- 3. Deelt het college de zorgen van de indieners over de kwetsbare situatie waarin sommige Oekraïense vluchtelingen zitten?*

Ja, vluchtelingen kunnen kwetsbaar zijn voor mensenhandel doordat zij meestal weinig geld en bezittingen bij zich hebben, de taal niet spreken, hun rechten niet kennen en geen netwerk hebben waar ze op kunnen vertrouwen. Vanwege deze kwetsbaarheid wordt er ingezet op preventie onder Oekraïense vluchtelingen.

4. *Welke stappen onderneemt het college om Oekraïense vluchtelingen in opvangcentra en bij gastgezinnen te behoeden voor (seksuele) uitbuiting?*

Op diverse locaties (o.a. Broodfabriek, acute opvanglocaties, balies SZW, balies inschrijving BRP) zijn flyers (in het Oekraïens) ter preventie van mensenhandel verspreid onder Oekraïense vluchtelingen. In eerste instantie ging dat om een flyer met aandachtspunten voor vluchtelingen die is ontwikkeld door CoMensha in samenwerking met het Rode Kruis, Fairwork, Vluchtelingenwerk Nederland en La Strada International. In deze flyers zijn aandachtspunten voor Oekraïense vluchtelingen opgenomen, en wordt er aangegeven hoe zij contact op kunnen nemen met de politie en hulpverlening. Recent is een aanvullende flyer ontwikkeld door het Rode Kruis, Fairwork, Leger des Heils en Vluchtelingenwerk Nederland. Deze flyer ziet toe op het onderwerp arbeidsrechten. Deze flyers worden ook op de relevante locaties verspreid en op de website geplaatst.

Daarnaast zijn medewerkers van de Broodfabriek en opvanglocaties getraind in het signaleren van mensenhandel. Hiervoor heeft SHOP hun bestaande training in het signaleren van mensenhandel aangepast zodat deze geschikt is voor professionals die werken op opvanglocaties voor vluchtelingen.

Op 21 april jl. heeft de eenheid Den Haag deelgenomen aan de landelijke actiedag tegen mensenhandel onder vluchtelingen. In onze eenheid is de politie aanwezig geweest in de aanmeldcentrale en is uitleg gegeven over hoe vluchtelingen contact op kunnen nemen met de politie. Ook is er online gezocht naar signalen van mensenhandel. Directe aanwijzingen van uitbuiting zijn vooralsnog niet aangetroffen tijdens de actie.

5. *Is het college van plan actief te controleren op seksuele uitbuiting van Oekraïense vluchtelingen in de Haagse seksindustrie? Zo nee, waarom niet?*

Ja, zowel het Haags Economisch Interventie Team Prostitutie (HEIT) als de AVIM van de politie zijn alert op deze doelgroep gelet op de kwetsbaarheid. Het HEIT houdt toezicht op de gehele seksbranche in de gemeente Den Haag. Als uit de controles of uit meldingen signalen van misstanden worden opgemerkt t.a.v. Oekraïense vluchtelingen, dan pakt de politie dit op. De AVIM van de politie is ook alert op deze doelgroep o.a. door online te surveilleren op seksadvertenties i.r.t. Oekraïense vrouwen en mannen.

Veel gastgezinnen zetten met veel liefde, zorg en aandacht hun huis open voor Oekraïense vluchtelingen. Toch kunnen Oekraïense vluchtelingen bij gastgezinnen kwetsbaar zijn voor (seksuele) uitbuiting omdat er, door de grote toestroom en de snelheid waarmee opvang geregeld moest worden, weinig screening van gastgezinnen kon zijn.

6. *Zijn alle Haagse gastgezinnen die Oekraïense vluchtelingen opvangen (inmiddels) gescreend? Zo nee, waarom niet?*

Nee, de gastgezinnen zijn niet gescreend. Inmiddels is via de BRP bekend dat er bijna 2.000 Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang zitten (dus buiten de gemeentelijke opvanglocaties). Voornamelijk bij gastgezinnen, soms ook in eigen huisvesting. De gemeente heeft geen wettelijke taak noch bevoegdheid om een verplichte screening uit te voeren.

7. *Op welke manier houdt de gemeente Den Haag toezicht op de opvang van Oekraïense vluchtelingen in gastgezinnen tijdens hun verblijf?*

Er wordt geen toezicht gehouden door de gemeente Den Haag op de opvang van Oekraïense vluchtelingen in gastgezinnen tijdens hun verblijf. Verblijf in een gastgezin is onder de eigen verantwoordelijkheid van de ontheemden uit Oekraïne. De mogelijkheid voor gemeenteopvang staat open voor iedereen. Wel kunnen Oekraïense vluchtelingen op meerdere manieren contact opnemen via de Oekraïne telefoonlijn van de gemeente, via spreekuren van bijvoorbeeld Wijkz, IDHEM en VluchtelingenWerk over hun situatie. Tijdens de BRP-registratie en intakes voor leefgeld of werk is er ook direct contact met de vluchteling met een tolk. Ook zien we dat vluchtelingen zich bij de Broodfabriek melden als ze het verblijf in hun gastgezin willen beëindigen.

8. *Ziet het college mogelijkheden om het toezicht op gastgezinnen te verbeteren?*

Sinds kort is het consortium RefugeeHomeNL (Takecarebnb, Rode Kruis, Leger des Heils en Vluchtelingenwerk) gestart in de regio Haaglanden. Zij werken vanuit het regionale aanmeldcentrum op de Broodfabriek en vanuit huis. Door een telefoongesprek, het opvragen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van één familielid van het gastgezin vooraf en een specifieke match met een Oekraïens gezin wordt het mogelijk meer zicht te krijgen op de plaatsing in particuliere opvang. De inzet van dit consortium wordt gefinancierd door het Rijk. Vluchtelingen die zich melden op de Broodfabriek en op dit moment in een gastgezin verblijven wordt verblijf bij een ander gastgezin aangeboden als alternatief, net als de mogelijkheid in te stromen in een gemeentelijke opvanglocatie.

Alle Oekraïense vluchtelingen die zich willen inschrijven in het BRP komen langs op het stadhuis.

9. *Worden Oekraïense vluchtelingen actief gewezen op de mogelijke risico's van opvang bij gastgezinnen en de mogelijkheden om zich te melden indien er sprake is van misbruik en/of (seksuele) uitbuiting?*

Ja, bij inschrijving in de BRP worden Oekraïense vluchtelingen d.m.v. de folders (zoals beschreven in antwoord 4) geïnformeerd en gewaarschuwd over het feit dat veel mensen hulp bieden maar helaas niet iedereen te vertrouwen is. In deze folder staat ook aangegeven waar zij zich kunnen melden bij dwang en uitbuiting,

10. *Welke hulp wordt er geboden aan Oekraïense vluchtelingen die zich melden bij de gemeente, politie of andere instanties omdat zij te maken hebben met misbruik en/of (seksuele) uitbuiting?*

(Vermoedelijke) slachtoffers kunnen gebruik maken van een samenhangend hulp- en ondersteuningsaanbod dat kan bestaan uit opvang, zorg of (juridische) ondersteuning. SHOP coördineert dit hulp- en ondersteuningsaanbod voor (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx Jan van Zanen